

ת"פ 63980/07/21 - מדינת ישראל נגד שיר שהם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 63980-07-21 מדינת ישראל נ' שהם

בפני כבוד השופט עלאא מסארווה
בעניין: מאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד דפנה חייקין

נגד

שיר שהם
ע"י ב"כ עוה"ד לירן בקרמן

הנאשם:

גזר דין

כללי

הנאשמת הורשעה על פי הודאתה בעובדות כתבי האישום המתוקנים, בתיק שבכותרת ובתיק אותו ראתה לצרף ובמסגרת הסכמה דיונית, כדלקמן:

התיק המוביל: ביום 04.01.20 הגיעה הנאשמת לסופרמרקט בו עבדה כקופאית, כאשר לא הייתה במהלך משמרת, נטלה לרשותה מהקופה סכום מזומן של 3,500 ₪ וכן 2 חפיסות סיגריות, וזאת מבלי שניתן לה אישור על כך על-ידי בעלי המקום. במהלך החודש שבין 26.10.19-24.11.19, גנבה הנאשמת מהקופות בחנות סכומי כסף במזומן, בסך כולל של 5,000 ₪, וזאת על-ידי סריקת המוצרים בקופה, קבלת תשלום מלקוחות שונים ובהמשך ביטול העסקה ונטילת הכספים לכיסה.

על יסוד האמור, הורשעה הנאשמת בעבירה של **גניבה בידי עובד, ממעבידו** לפי סעיף 391 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - "החוק").

פל"א 428929/21 (תיק הצירוף): ביום 03.06.21, במהלך משמרת בחנות תחנת הדלק "סונול" בה עבדה כקופאית, גנבה הנאשמת מקופת החנות סכומי כסף במזומן בסך כולל של 2,400 ₪, על-ידי סריקת המוצרים בקופה, קבלת תשלום מלקוחות שונים ובהמשך ביטול העסקה ונטילת הכספים לכיסה וכן בדרך בה לא העבירה כלל מוצרים מהחנות בקופה ונטלה הכספים לכיסה. בנוסף, בהמשך למתואר לעיל, הכניסה הנאשמת לתיקה 4 חפיסות סיגריות מבלי לשלם עליהן.

על יסוד האמור, הורשעה הנאשמת בעבירה של **גניבה בידי עובד, ממעבידו** לפי סעיף 391 לחוק.

הסכמות הצדדים

בהתאם להסכמת הצדדים, הודתה הנאשמת בעובדות כתב האישום המתוקן בתיק העיקרי ובתיק הצירוף, הורשעה ונשלחה לתסקיר שירות המבחן אשר יבחן, בין היתר, אי הרשעה. עמדת המאשימה לעבודות שירות ומאסר על תנאי. בנוסף, ישנה הסכמה לעניין פיצוי בתיק העיקרי על סך 5,000 ₪ למתלונן וכן 2,400 ₪ בתיק המצורף.

תסקיר שירות המבחן

מתסקיר שירות המבחן מיום 07.12.23, עולה כי הנאשמת, בת 27, נעדרת הרשעות קודמות. הנאשמת לקחה אחריות לביצוע העבירות וכן הביעה צער וחרטה על התנהלותה והסתבכותה עם החוק. עוד מסר שירות המבחן כי בדיקת השתן אשר מסרה הנאשמת במסגרת הליך האבחון העידה על ניקיון מסמים. הנאשמת ביטאה בפני שירות המבחן חשש בעניין פגיעה תעסוקתית עתידית במידה ותורשע בדין (נרשמה ללימודים בתחום ההשקעות). בנוסף, פנתה מיוזמתה לטיפול רגשי פרטי על מנת לקדם שינוי חיובי משמעותי בחייה. כמו כן, מחוות דעתה של עובדת סוציאלית ופסיכותרפיסטית, אשר מצויה הנאשמת בטיפול מזה למעלה משנה וחצי, עלה כי הנאשמת מגיעה באופן עקבי למפגשים הפרטניים ומביעה יכולת התמסרות ומוטיבציה באשר לקידום שינוי משמעותי בחייה כאשר זו מצליחה ליישם כיום את הכלים שרכשה בטיפול. על כן, המליץ שירות המבחן על תכנית של"צ בהיקף של 220 שעות.

דין והכרעה:

שאלת ביטול ההרשעה:

כידוע, הכלל הוא כי מבצע העבירה יורשע במיוחד לו, ורק במקרים חריגים במיוחד, בהם אין יחס סביר בין חומרת העבירה ונסיבותיה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה, יעשה בית המשפט שימוש בסמכותו להימנע מהרשעת הנאשם. המבחן המקובל, כפי שנקבע בע"פ 2083/96 **תמר כתב נגד מדינת ישראל** פד"י נב(3) 337 (להלן - הלכת כתב), הוא כי הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטבר שני פרמטרים: האחד - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה על הרשעה מבלי לפגוע בשיקולי ענישה אחרים; השני - על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בעתידו של הנאשם או בשיקומו.

מרכיבי החומרה בכתב האישום המתוקן בולטים לעין. מדובר בעבירה שגלומה בה חומרה טבועה. גניבת עובד ממעביד, כשהיא מתבצעת על פני תקופה, בסכומים לא מבוטלים חותרת תחת יחסי האמון בין עובדים למעסיקיהם בלעדיהם לא מתקיימים יחסי עבודה תקינים, ואף לא חיי מסחר תקינים.

כמו כן, מדובר בשני אירועים נפרדים, בפער זמנים של כשנה וחצי. העבירות בשני התיקים התפרסו על פני תקופה, ובוצעו במספר הזדמנויות. החזרה על ביצוע עבירה דומה מאותו סוג, לאחר שהנאשמת נחקרה בגין האירוע הראשון, מקשה מאוד על ראיית הסתבכויותיה של הנאשמת כמעידה או כישלון אחד או חד פעמי.

נקבע בהלכת כתב:

"המבחן ללא הרשעה הינו חריג לכלל, שכן משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם וראוי להטיל

אמצעי זה רק במקרים יוצאי דופן, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה", וכי "הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".

עוד פורטו בהלכת תמר כתב קווים מנחים, שאינם ממצים, להימנעות מהרשעה, ככל שמדובר בהיבט שיקומי של הנאשם או הנאשמת, וביניהם:

האם מדובר בעבירה ראשונה או **יחידה של הנאשמת**; מהי **חומרת העבירה והנסיבות שבהן בוצעה**; מעמדה ותפקידה של הנאשמת והקשר בין העבירה למעמדה ולתפקידה; **מידת הפגיעה של העבירה באחרים**; הסבירות שהנאשמת תבצע עבירות נוספות; האם ביצוע העבירה על ידי הנאשמת משקף דפוס של התנהגות כרונית, או המדובר בהתנהגות מקרית; יחסה של הנאשמת לעבירה, האם נוטלת היא אחריות לביצועה; האם היא מתחרטת עליה; משמעות ההרשעה על הדימוי העצמי של הנאשמת; והשפעת ההרשעה על תחומי פעילותה של הנאשמת.

הוטעם שיש להביא בחשבון גם שיקולים שבאינטרס הציבור, בדגש על חומרת העבירה ונסיבותיה, כמו גם על האפקט הציבורי של ההרשעה. נקבע בפסיקה כי: הכלל הוא שיש להרשיע נאשם שעבר עבירה, ומי שטוען את ההיפך שומה **עליו** לשכנע את ביהמ"ש ששיקולי השיקום גוברים במקרה האינדיווידואלי על השיקולים שבאינטרס הציבור.

המסקנה היא שיש לבחון, קודם לכל האם סוג העבירה וטיבה, על רקע הנסיבות הקונקרטיות של המקרה, מאפשרים להימנע מהרשעה; ובשלב השני, יש להידרש לשאלה, האם עצם ההרשעה עלול לפגוע "פגיעה חמורה" בשיקומו או בעתידו של הנאשם, כאשר על בית המשפט להשתכנע, "כי הפגיעה הקשה שתיגרם לנאשם בעטייה של הרשעה, **אינה שקולה כלל ועיקר לתועלת הציבורית** המעטה שזו תניב" (ע"פ 9150/08 **מדינת ישראל נגד ביטון** (2009)).

על רקע האמור לעיל, לאור החומרה של מעשיה של הנאשמת, החזרה עליהם בשתי נקודות זמן שונות, מול מעבידים שונים, מצאתי שהנאשמת אינה צולחת את המשוכה הראשונה לפי הלכת תמר כתב, קרי: המעשים המיוחסים לנאשמת אינם יכולים להלום סיום ההליך בלא רישום הרשעה.

לכן, גם לו יוכח שההרשעה עלולה לפגוע בנאשמת ובעתידה, ההרשעה שלה מוצדקת ואף מתחייבת.

בהיבט הציבורי, קיימת חשיבות שדבר הסתבכותה הכפולה של הנאשמת באותן עבירות יוודע לגורם שישקול העסקתה. דווקא תכניתה של הנאשמת לעיסוק בתחום **ניהול תיקי השקעות** בעתיד ממחיש יותר מכל חשיבות שיקוף הסתבכותה בעבר בעבירות של גניבה ממעביד, קרי **גניבה אגב הפרת יחסי אמון**.

מעבר לנדרש אוסיף שלא השתכנעתי אף מקיומה של פגיעה קונקרטי, להבדיל מפגיעה פוטנציאלית או אפשרית.

כאן המקום להדגיש שאין בדבריי לעיל כדי לבטל או להפחית מערכם או חשיבותם של מאמצי השיקום שהשקיעה הנאשמת. התהליך שעברה הנאשמת ראוי להערכה, אך לצערי לא מצאתי בו משום עילה שתצדיק מהלך חריג של ביטול ההרשעה בנסיבות שצוינו לעיל. מאמצי השיקום יילקחו בחשבון בשלב הדיון בשאלת העונש.

מתחם העונש ההולם:

הערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו במקרה דנן הם שמירה על רכוש הזולת, תקינות חיי המסחר, ושימור יחסי

האמון בין עובדים למעסיקים בכלל שמהווה תנאי בלעדיו אין ביחסי עבודה תקינים. יחסי האמון עליהם מושתתת מערכת היחסים בין עובד למעביד, העבירות קלות לביצוע באופן יחסי והדרך לגילוי אינה קלה. מדובר בעבירת פשע שהמחוקק ייחד לה עונש חמור.

לאור נסיבות ביצוע העבירות, ותפקידו הבלעדי בביצוע העבירות, מידת הפגיעה בערכים המוגנים איננה מבוטלת או זניחה.

ברע"פ 3153/10 **שבתשוילי נגד מדינת ישראל** (2010), הדגיש בית המשפט העליון את "**החומרה הגלומה במעשי הגניבה של המבקש ממעבידו לאור יחסי האמון ששררו בין הצדדים, וחזרתם של המעשים בהזדמנויות שונות**".
חומרה זו הצדיקה השתת עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים, החל ממאסר על תנאי ורכיבי ענישה נלווים, כגון צו מבחן, צו של"צ, קנס ופיצוי, וכלה ב- 12 חודשי מאסר בפועל. **כאשר עסקין בשני אירועים עצמאיים שהתרחשו בפער זמנים ביניהם, יש מקום לקבוע כי "חיבור" המתחמים מחייב קביעה של מתחם כולל שמתחיל מעונש שיש בו רכיב ממשי של מאסר בפועל שניתן לריצוי בעבודות שירות ועד ל- 15 חודשי מאסר בפועל.**

לעניין זה אפנה לכך שגם הפסיקה שהוצגה על ידי ההגנה, בה נקבע כי גניבה על ידי עובד בסכום של אלפי שקלים נע בין מאסר על תנאי ועד 8 חודשי מאסר בפועל (ראו למשל: 30928-11-17 פרקליטות מחוז תל אביב נגד אזולאי (2019)), **מתייחסת לאירוע אחד, כאשר לשיטתי הצטברות שני אירועים עצמאיים מחייבת קביעת מתחם שאיננו מתחיל בעונש מאסר מותנה בלבד** (לעניין הצטברות אירועים בעבירות של גניבה ממעביד והשלכתן על מתחם העונש הכולל ראו ת"פ 63380-12-19 מדינת ישראל נגד גרינברג (2022), לציין שערעור הנאשם לבית המשפט המחוזי נדחה (ע"פ ת"א 1234-03-22)).

אפנה פסיקה נוספת

בת"פ (רמלה) 6716-08-14 **משטרת ישראל נגד תביעות - שלוחת רמלה נ' רוני ברוך** (2016), הנאשם הורשע בעבירת גניבה בידי עובד ממעביד. הנאשם, אשר עבד כנהג בחברה, גנב במספר מועדים מוצרים שערכם יחד שווה לסך של 3,242 ₪. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי וצו של"צ ועד 10 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט גזר על נאשם עונש של צו של"צ בהיקף של 320 שעות, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי.

בת"פ (תל-אביב) 48243-01-18 **מדינת ישראל נגד אל עיס** (2019), הנאשם הורשע בעבירה של גניבת עובד ממעבידו. הנאשם מסר ללקוח מוצר השייך לחברה בה עבד ובתמורה קיבל סכום של 3,346 ₪ אותם נטל לכיסו ולא העביר למעבידו. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר קצר בדרך של עבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר. בית המשפט גזר על הנאשם עונש של צו של"צ בהיקף של 250 שעות, צו מבחן למשך שנה, מאסר על תנאי ופיצוי.

לצד ענישה זו, ניתן להצביע על מגמת החמרה ולעניין זה אפנה לת"פ 5275-03-19 **מדינת ישראל נגד שקד יוגב** (2022), שם סקר סגן הנשיא השופט א' נוריאלי גזרי דין רבים בהם נגזרו על נאשמים בנסיבות דומות עונשי מאסר בפועל (גם כאלה שירוצו בעבודות שירות).

קביעת העונש בתוך מתחם העונש ההולם:

על אף דבריי בעניין חשיבות רישום ההרשעה והעדר היתכנות ביטול ההרשעה כשמדובר בהסתבכות כפולה, הרי שבמקרה דנן, מצאתי נסיבות מיוחדות המצדיקות **סטייה קלה** ממתחם העונש ההולם, לקולה וזאת משיקולי שיקום.

תסקיר שירות המבחן מאמץ לתוכו את התהליך הפרטי שעברה הנאשמת ביוזמתה. הנאשמת מתמידה בטיפול, משתפת פעולה זו ומפיקה ממנו תועלת רבה. לפי התסקיר, הטיפול הביא עמו שינוי משמעותי בחייה של הנאשמת. ניכר אפוא שהנאשמת משקיעה מאמצים רבים לשינוי חיובי במישורי חייה השונים. גם נכונותה של הנאשמת לפצות את המתלוננים מלמד על גישה חיובית.

עיינתי במכתבה של עו"ס מרב רייף ממך, שמציג תמונת מצב חיובית ואף אופטימית לגבי עתידה של הנאשמת על רקע השתלבותה בתהליך טיפולי שהביא לשינוי משמעותי בחייה. הוצגו תלושי משכורת, ואסמכתאות לרישום לקורס באוניברסיטה הפתוחה.

תהליך השיקום שעברה הנאשמת, שנמצאת בפתחה של תקופה חדשה, שלא לומר פרק חדש בחייה, כמו כן, העדר עבר פלילי ונתונים חיוביים אחרים מובילים למסקנה שהטלת עונש מאסר בעבודות שירות עלול לפגוע בה ובסיכויי שיקומה יתר על המידה.

מאידך, הסתפקות בצו של"צ, חלף מאסר שיכול שירוצה בעבודות שירות כפי שנתוני התיק היו מצדיקים "במצב הרגיל", מהווה סטייה קלה יחסית שניתן "להכיל" בנסיבות התיק, על רקע צבר הנתונים החיוביים ותהליך השיקום של הנאשמת, בפרט על רקע גילה, נסיבות חייה ומאמציה לעריכת שינוי בחייה.

דין עתירת ההגנה להימנע מצו של"צ (בהינתן הרשעתה) או להסתפק בהיקף מצומצם מזה המומלץ על ידי שירות המבחן, להידחות. ניתן שהאינטרס הציבורי יפנה מקום לאינטרס השיקום, אך לא נכון שאינטרס השיקום יבטל את האינטרס הציבורי כליל. לפי הוראות החוק (תיקון 113 לחוק העונשין), שעה שביטול המשפט מחליט לסטות מהעונש משיקולי שיקום, הרי שקביעת העונש תהא לפי שיקולי שיקומה של הנאשמת, אך לא ראיתי שיש בהמלצת שירות המבחן לצו של"צ בהיקף של 220 שעות משום פגיעה לא מידתית בנאשמת, אף אם צו השל"צ יינתן לצד הרשעה ולא כמרכיב לוואי לביטול ההרשעה כפי שהמליץ שירות המבחן.

אשר על כן, ולאחר שנתתי דעתי לתיקון 113 לחוק העונשין ולטיעוני הצדדים, החלטתי לגזור על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. 4 חודשי **מאסר על תנאי** למשך שנתיים, שלא תעבור עבירה בה הורשעה.

ב. **צו של"צ** בהיקף של 220 שעות, בהתאם לתכנית שתגובש על ידי שירות המבחן ותוגש תוך חודש מהיום לאישור בית המשפט. שירות המבחן יפקח על עבודת הנאשמת ויהיה רשאי לשנות את מקום ההשמה במידת הצורך, ללא צו שיפוטי נוסף. מובהר לנאשמת כי הפרת צו השל"צ ו/או המבחן עלולה להביא להפקעתו ולגזירת עונש חילופי. אם הנאשמת לא תמצא מתאימה לביצוע של"צ, ייקבע מועד נוסף לדין בעונשה.

ג. **התחייבות כספית** על סך 10,000 ₪ להימנע במשך שנתיים מביצוע עבירה בה הורשעה. ההתחייבות ניתנה בעל-פה במעמד הדיון כנדרש בתקנות העונשין (התחייבות להימנע מעבירה).

ד. **פיצוי למתלונן בתיק המוביל (ע"ת 1, מירב בן דוד) על סך 5,000 ₪** אשר יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 1.5.24. המאשימה תמציא למזכירות בית המשפט את פרטי חשבון המתלונן בתוך 30 ימים מהיום.

ה. **פיצוי למתלונן בתיק המצורף (משה נשיא, ת.ז. 300132164) על סך 2,400 ₪** אשר יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 1.7.24. המאשימה תמציא למזכירות בית המשפט את פרטי חשבון המתלונן בתוך 30 ימים מהיום.

ניתן יהיה לשלם את הקנס/ פיצוי כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

- **בכרטיס אשראי** - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
- **מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000**
- **במזומן בכל סניף של בנק הדואר** - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

המזכירות וההגנה ישלחו העתק מפסק הדין לשירות המבחן.

ניתן צו כללי למוצגים. המוצגים יחולטו/יושמדו/יושבו לבעליהם על פי החלטת קצין משטרה.

הכספים שהופקדו עבור הנאשמת בתיק זה ובתיקי מ"מ/מ"ת קשורים יועברו לצורך תשלום הקנס ו/או הפיצוי שנפסקו בגזר דין זה, וככל שתיוותר יתרה היא תושב לידי המפקיד, בכפוף לכל עיקול או למגבלה אחרת על פי דין.

זכות ערעור לבית משפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ג טבת תשפ"ד, 04 ינואר 2024, במעמד הצדדים.